

RAN-2401000105020536

T. Y. B. A. (Sem. - V) Examination November - 2025

Sanskrit (Paper - XV)

श्रीशंकराचार्यकृत ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य - चतुः सूत्री 1, 2, 3

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

सूचना : / Instructions

(1) नीचे दृष्टवित निशानीवाणी विगतो उत्तरवली पर अवश्य लभवी.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:
 T. Y. B. A. (Sem. - V)

Name of the Subject :
 Sanskrit (Paper - XV) - श्रीशंकराचार्यकृत ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य - चतुः सूत्री 1, 2, 3

Subject Code No.: **2401000105020536**

Seat No.:

Student's Signature

प्र. 1. टूंकुमां जवाब आपो. (कोरुपण पांच)

10

1. शंकराचार्यनो जन्म कया राज्यमां अने कया गाममां थयो હતો?
2. શંકરાચાર્ય રચેલ પ્રકરણ ગ્રંથોના નામ આપો.
3. 'પ્રસ્થાનત્રયી' શબ્દ સમજાવો.
4. અનિર્વચનીય ખ્યાતિ એટલે શું?
5. સાધનચતુષ્ટય ટૂંકમાં સમજાવો.
6. અધિકરણના અંગો કેટલા? કયા કયા?
7. આસ્તિક દર્શનો કેટલા? કયા? કયા?

પ્ર. 2. અ. નીચેના ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરી વિચારો સ્પષ્ટ કરો. (કોરુપણ બે)

08

1. યુષ્મદસ્મત્પ્રત્યયગોચરયોર્વિષયવિષયિણોસ્તમઃપ્રકાશવદ્વિરુદ્ધસ્વભાવયોરિતરેતરભાવાનુપપત્તી સિદ્ધાયાં તદ્ધર્માણામપિ સુતરામિતરેતરભાવાનુપપત્તિરિત્યતોઽસ્મત્પ્રત્યયગોચરે વિષયિણિ ચિદાત્મકે યુષ્મત્પ્રત્યયગોચરસ્ય વિષયસ્ય તદ્ધર્માણાં ચાધ્યાસઃ, તદ્વિપર્યયેણ વિષયિણસ્તદ્ધર્માણાં ચ વિષયેઽધ્યાસો મિથ્યેતિ ભવિતું યુક્તમ ।

2. એવમપિ પ્રત્યક્ષં બ્રહ્મણઃ કર્મત્વમુત્સૃજ્ય સામાન્યદ્વારેણ પરીતં કર્મત્વં કલ્પયતો વ્યર્થઃ પ્રયાસઃ સ્યાત્।ન વ્યર્થઃ બ્રહ્માશ્રિતાશેષવિચારપ્રતિજ્ઞાનાર્થત્વાત્ । ઇતિ ચેત્ર, પ્રધાનપરિગ્રહે તવપેક્ષિતાનામાંક્ષિત્ત્વાત્ । બ્રહ્મ હિ જ્ઞાનેનામુમિષ્ટતમત્વાત્પ્રધાનમ્ । તસ્મિન્ પ્રધાને જિજ્ઞાસાકર્મણિ પરિગૃહીતે વૈર્જિજ્ઞાસિતેર્વિના બ્રહ્મ જિજ્ઞાસિતં ન ભવતિ તાન્વવાંક્ષિતાન્યેવેતિ ન પૃથક્સૂત્રયિતવ્યાનિ । યથા રાજાસી ગચ્છતીત્યુક્તે સપરિવારસ્ય રાજો ગમનમુક્તં ભવતિતદ્વત્ ।
3. અસ્ય જગતો નામરૂપાભ્યાંવ્યાકૃતસ્યાનેકકર્તૃભોક્તસંયુક્તસ્ય પ્રતિનિયતવેશકાલનિમિત્તક્રિયાફલાશ્રયસ્ય મનસાપ્યચિન્ત્યરચનારૂપસ્ય જન્મસ્થિતિભઙ્ગં યતઃ સર્વજ્ઞાત્સર્વશક્તેઃ કારણાદ્ભવતિ તદ્બ્રહેતિ વાક્યશેષઃ । અન્યેષામપિ ભાવવિકારણાં ત્રિષ્વેવાન્તર્ભાવં ઇતિ જન્મસ્થિતિનાશાનામિહ ગ્રહણમ્ ।
4. મહત્ ઋગ્વેદાદેઃ શાસ્ત્રસ્યાનેકવિદ્યાસ્થાનોપબૃંહિતસ્ય પ્રદીપવત્સર્વાર્થાવદ્યોતિનઃ સર્વજ્ઞકલ્પસ્ય યોનિઃ કારણં બ્રહ્મ । ન હીદૃશસ્ય શાસ્ત્રસ્ય ઋગ્વેદાવિલક્ષણસ્ય સર્વજ્ઞગુણાન્વિતસ્ય સર્વજ્ઞાદન્યતઃ સંભવોઽસ્તિ । યદ્યદ્વિસ્તારાર્થશાખં યસ્માત્પુરુષવિશેષાત્સંભવતિ, યથા વ્યાકરણાદિ પાણિન્યાદેજ્ઞેયેકદેશાર્થમપિ સ તતોઽપ્યધિકતરવિજ્ઞાન ઇતિ પ્રસિદ્ધં લોકે ।

પ્ર. 2. બ. સૂત્ર સમજાવો. (કોઈપણ એક)

05

1. જન્માદ્યસ્ય યતઃ ।
2. અથાતોબ્રહ્મજિજ્ઞાસા ।

પ્ર. 3. ‘અધ્યાસ’ની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ દર્શાવી, ‘અધ્યાસ’ના સ્વરૂપને સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો.

13

અથવા

પ્ર. 3. શંકરાચાર્યના જીવન અને કવન પર વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

પ્ર. 4. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

14

1. બ્રહ્મનું સ્વરૂપ
2. ત્રિવિધસત્તા
3. બ્રહ્મસૂત્રનાં વિવિધ નામો
4. શંકરાચાર્યનો વિવર્તવાદ